

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Proiect de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind îmbunătățirea procedurilor fiscale și diminuare a evaziunii fiscale.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

Luând în considerare situația economico-financiară actuală în contextul manifestării crizei economice în execuția veniturilor bugetului general consolidat este necesară, pe de o parte, îmbunătățirea climatului de parteneriat între stat și contribuabilii viabili și de bună credință prin recunoașterea creanțelor contribuabililor asupra bugetului la data emiterii certificatului de atestare fiscală și compensarea lor potrivit solicitării contribuabilului în scopul evitării blocajelor financiare, acumulării de arierate artificiale și a situațiilor litigioase nejustificate,

pe de altă parte administrația fiscală trebuie să-și simplifice procedurile și să aplice principii de eficiență în colectarea veniturilor bugetare, să limiteze posibilitățile de evaziune fiscală în segmentul stabilirii obligațiilor și al colectării acestora, prin consolidarea competențelor și creșterea vitezei de reacție a organelor sale operative,

prin luarea de măsuri asiguratorii în faza incipientă a investigațiilor și direcționarea măsurilor de recuperare spre persoanele beneficiare ale veniturilor nefiscalizate, prin atragerea lor în răspundere solidară, urmărindu-se de fapt corelarea tratamentului fiscal al administrației fiscale cu comportamentul fiscal al contribuabilului față de stat,

considerăm că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații de urgență a căror reglementare nu poate fi amânată, având un impact direct asupra execuției bugetare a veniturilor.

1. Descrierea situației actuale

În relațiile cu organul fiscal contribuabilul poate fi reprezentat printr-un împuternicit care este obligat să înregistreze la organul fiscal actul de împuternicire, în formă autentică și în condițiile prevăzute de lege.

Privind declararea contribuabililor inactivi, actualmente se prevede că, întră în sfera de cuprindere a acestora doar contribuabilii persoane juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică ce nu își îndeplinesc obligațiile declarative la două termene de declarare consecutive și căora, la cerere, nici nu li s-a aprobat de

către organul fiscal competent o măsură privind îndeplinirea obligațiilor lor fiscale.

Dispozițiile Codului de procedură fiscală prevăd că certificatul de atestare fiscală pentru persoane juridice se eliberează la solicitarea contribuabilului, iar în cuprinsul acestuia se fac mențiuni numai cu privire la cererile de compensare aflate în termenul legal de soluționare. Astfel, în prezent este imperios necesar adoptarea în regim de urgență a proiectului de ordonanță de urgență prin care să se modifice dispozițiile legale referitoare la eliberarea certificatului de atestare fiscală (art. 112 din Codul de procedură fiscală) pentru deblocarea accesului la fondurile externe nerambursabile.

Pentru debitorii care se află sub incidența Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările ulterioare, în prezent, ordinea de stingere este:

- a) obligații fiscale cu termene de plată după data confirmării planului de reorganizare, în ordinea vechimii;
- b) sume datorate în contul ratelor din programele de plăți a obligațiilor fiscale, cuprinse în planul de reorganizare judiciară confirmat, precum și obligațiile accesorii datorate pe perioada reorganizării, dacă în plan s-au prevăzut calcularea și plata acestora;
- c) obligații fiscale datorate și neachitate cu termene de plată între data deschiderii procedurii insolvenței, până la data confirmării planului de reorganizare, în ordinea vechimii, până la stingerea integrală a acestora, altele decât cele prevăzute la lit. b).

În prezent, activitatea de instrumentare a cazurilor de evaziune fiscală este fragmentată, actele de control ale Gărzii Financiare fiind înaintate atât la parchet pentru continuarea cercetărilor, cât și organelor fiscale, pentru stabilirea în întregime a prejudiciului. Această situație conduce la diferențe de interpretare a faptelor constatate, întârzieri în stabilirea prejudiciului și implicit, întârzierea recuperării debitelor la bugetul statului.

Activitățile desfășurate de comisarii Gărzii Financiare sunt, în multe cazuri, îngreunate de refuzul unor comercianți sau a altor persoane implicate în săvârșirea unor fapte de evaziune fiscală de a se legitima, precum și de lipsa unor dispoziții legale care să permită indisponibilizarea bunurilor ce pot constitui corp delict, până la finalizarea verificărilor.

Având în vedere necesitatea creșterii eficienței acțiunilor întreprinse de comisarii Gărzii Financiare, pentru depistarea și combaterea evaziunii fiscale, precum și pentru scurtarea duratei de recuperare a prejudiciilor aduse bugetului general consolidat, se impune modificarea și completarea legislației, încât să fie înlăturate deficiențele menționate.

De asemenea, se impune limitarea imediată a fenomenului de evaziune fiscală realizat ca urmare a operațiunilor intracomunitare efectuate de contribuabili pe baza codului de plătitor de TVA care nu depun declarații fiscale, care și-au

suspendat activitatea sau care nu pot fi identificați la sediul social declarat, făcând astfel imposibilă recuperarea prejudiciului ulterior constatat.

Se impune de asemenea intervenția urgentă a Guvernului pentru sprijinirea contribuabililor care au avut un comportament fiscal pozitiv până declanșarea crizei economice, oferindu-le posibilitatea menținerii înlesnirilor la plată pierdute ca urmare a efectelor acesteia.

Este necesară limitarea rapidă a fenomenului de evaziune fiscală prin înființarea repetată de noi societăți de către aceleași persoane care s-au făcut vinovate de falimentarea, în dauna creditorilor, a vechilor societăți și a căror vinovație a fost stabilită prin decizii de atragerea răspunderii solidare în procedură judiciară sau fiscală.

2. Schimbări preconizate

În vederea îmbunătățirii relației contribuabililor cu organul fiscal se propune modificarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul să se permită împuternicitului să înregistreze actul de împuternicire, în formă scrisă și în condițiile legii.

De asemenea, prin prezentul proiect de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind îmbunătățirea procedurilor fiscale și diminuarea evaziunii fiscale, se propune modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul stabilirii criteriilor pentru declararea contribuabililor inactivi, astfel încât să se cuprindă în această categorie toți contribuabilii cu risc fiscal ridicat. Această prevedere are în vedere reducerea evaziunii fiscale prin limitarea posibilităților de realizare a operațiunilor intracomunitare de către contribuabilii cu risc fiscal ridicat prin invalidarea codului de plătitor de T.V.A.

Pentru a oferi posibilitatea autorităților publice carora, în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege, le este necesar să dețină informații cu privire la situația fiscală a contribuabililor pentru reducerea barierelor administrative în accesarea fondurilor structurale, se propune modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul ca și astfel de autorități să poată solicita certificate de atestare fiscală și de asemenea, în cuprinsul acestora să se evidențieze atât obligațiile de plată ale contribuabililor, cât și cele de recuperat de la stat de către aceștia.

Pentru soluționarea problemelor intervenite în practică în materia stingerii obligațiilor fiscale, ca urmare a distribuirilor făcute de către administratorii judiciari sau de către lichidatori, s-a propus modificarea prevederilor referitoare la ordinea stingerii datoriilor pentru debitorii care se află sub incidența Legii

nr.85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare.

În sprijinul mediului de afaceri și prevenirea efectelor sociale în contextul actual al crizei economice și asigurarea încasării la buget a ratelor rămase de achitat și a obligațiilor curente, prin prezentul proiect de Ordonanță de urgență a Guvernului, se propune repunerea în termen a îlesnirilor la plată acordate în baza reglementărilor legale în materie, care și-au pierdut valabilitatea ca urmare a efectelor crizei economice.

Prin actualul proiect de act normativ, având în vedere necesitatea întăririi disciplinei financiare și a creșterii eficienței acțiunilor desfășurate de administrația fiscală în general și Garda Financiară, în special, se propune modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 91/2003 privind organizarea Gărzii Financiare, cu modificările și completările ulterioare, referitor la acordarea de competențe:

- de a legitima persoanele implicate în săvârșirea de contravenții sau fapte de evaziune fiscală, de către comisarii Gărzii Financiare aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

- de a efectua alte activități menite să surprindă și să combată faptele de evaziune în momentul desfășurării lor, cu respectarea legislației specifice în domeniu.

În acest mod va crește operativitatea și eficiența acțiunilor desfășurate de Garda Financiară, și, implicit, a volumului veniturilor atrase la buget.

În prezent, este binecunoscut fenomenul autolichidării societăților comerciale care acumulează obligații bugetare semnificative, abandonarea lor și înființarea de noi societăți de către aceiași asociați și/sau administratori, fără ca aceste fapte și proceduri evazioniste să fie înscrise în cazierul fiscal reglementat prin Ordonanța Guvernului nr. 75/2001 privind organizarea și funcționarea cazierului fiscal, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu toate că ele prezintă un grad de risc fiscal ridicat.

De asemenea, se propune limitarea posibilității de evaziune la colectare prin crearea succesivă de noi societăți de către administratorii și asociații societăților autolichidate și abandonate prin înscrierea acestor fapte în cazierul fiscal.

Se propune modificarea și completarea Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal, în sensul amendării prevederilor art.157, în vederea combaterii evaziunii fiscale în cazul achizițiilor intracomunitare de mijloace de transport noi realizate de persoane neînregistrate în scopuri de TVA , respectiv a creșterii veniturilor bugetului de stat.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Măsurile preconizate sunt menite să asigure un climat economic, de stabilitate în contextul crizei economice, pentru realizarea finanțării economiei și creșterea lichidității și sunt rezultate din Pachetul de măsuri al Guvernului României pentru stimularea creșterii economice și protejarea intereselor economice ale populației.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ este favorabil mediului de afaceri, având un impact pozitiv la nivelul contribuabililor în contextul actual al crizei economice, cu asigurarea încasării la buget a ratelor rămase de achitat și a obligațiilor curente, dar și îmbunătățirea relației de parteneriat între organele fiscale și contribuabili pentru perioada în care aceștia prezintă anumite dificultăți financiare.

Generează orientarea activității instituției cu predilecție spre identificarea și combaterea fenomenului de evaziune fiscală, cu efecte benefice în asigurarea unui climat normal de concurență, diminuarea distorsiunilor care apar pe piață, creșterea gradului de conformare a contribuabililor și, implicit, a veniturilor atrase la bugetul statului.

3. Impactul social

Măsurile privind repunerea în termen a înlesnirilor la plată acordate în baza reglementărilor legale în materie, care și-au pierdut valabilitatea ca urmare a efectelor crizei economice, sunt menite să asigure continuarea activității și să consolideze mecanismele privind politica de personal la nivelul fiecărui angajator în condițiile crizei economice.

Prin combaterea faptelor de comerț ilicite și a evaziunii fiscale, se diminuează munca la negru, cresc veniturile încasate la buget, asigurându-se o mai bună finanțare a activităților social - culturale, inclusiv a politicilor sociale de sprijinire a persoanelor defavorizate.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.

5. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Referitor la diminuarea evaziunii fiscale, efortul bugetar suplimentar va fi compensat de veniturile suplimentare atrase la buget, ca urmare a acoperirii unor zone mai mari de activitate în care se manifestă evaziunea fiscală, precum și datorită posibilității organizării activității în program permanent, cu efect asupra domeniilor sensibile la evaziune fiscală, cum ar fi producția, transportul și comercializarea produselor accizabile, cerealelor și produselor de morărit și panificație, masă lemnoasă, deșeuri reciclabile etc.

Această apreciere se bazează pe faptul că în prezent, veniturile încasate efectiv la bugetul statului, urmare activităților de control desfășurate de comisarii Gărzii Financiare, depășesc de peste 4 ori bugetul anual alocat instituției.

Proiectul va permite creșterea semnificativă a eficienței activităților desfășurate în colaborare cu organele poliției, precum și cele executate la solicitarea parchetului, D.L.A.F., O.N.P.C.S.B. sau altor instituții.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Nu este cazul.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară

Nu este cazul.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Nu este cazul.

4. Evaluarea conformității

Nu este cazul.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul.

6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului s-a publicat pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și s-a dezbătut în cadrul Comisiei de Dialog Social, precum și în cadrul Consiliului Economic și Social și a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ prin avizul nr. 474/2009.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr.52/2003.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

Elaborarea și publicarea în Monitorul Oficial al României a Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală privind aprobarea instrucțiunilor de declarare a contribuabililor ca inactivi.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind îmbunătățirea procedurilor fiscale și diminuarea evaziunii fiscale, pe care îl supunem Parlamentului spre aprobare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Emil Boc', written over a circular official stamp.

EMIL BOC